

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie **T.B.**

skazanego z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 24 lipca 2025 r.,

wniosku obrońcy

w przedmiocie wyłączenia sędziego

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wniosku nie uwzględnić

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego adw. B.K., złożyła do Sądu Najwyższego wniosek z 29 kwietnia 2025 r. o stwierdzenie braku spełnienia przez m. in. sędziego SN S.S. wymogów niezawisłości i bezstronności, w sprawie dotyczącej rozpoznania kasacji w sprawie o sygn. akt III KK 410/24. Uzasadniając wniosek obrońca powołała się na proces powołania S.S. przez Prezydenta RP na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego orzekającego w Izbie Karnej podnosząc, że w przedstawieniu jego kandydatury na ten urząd brała udział Krajowa Rada Sądownictwa w kształcie wyłonionym na podstawie ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3). Ta okoliczność, ma natomiast przekonywać nie tylko o uzasadnionych wątpliwościach co do bezstronności i niezawisłości takiego sędziego, ale – zdaniem obrońcy –

orzeczenie wydane z jego udziałem materializuje bezwzględną przyczynę odwoławczą, o jakiej mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Zarządzeniem Prezesa Izby Karnej Sądu Najwyższego z 19 maja 2025 r., III KB 62/25, zgodnie z dyspozycją zawartą w jego pkt. 4, został zakwalifikowany jako wniosek o wyłączenie sędziego, w trybie art. 41 § 1 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie jest zasadny.

Analiza wniosku obrońcy i przytoczonych w nim argumentów wskazuje, że podstawową okolicznością, na podstawie której wnioskodawca domaga się wyłączenia sędziego SN S.S. od rozpoznania kasacji w sprawie III KK 410/24, jest fakt jego powołania w trybie przewidzianym w ustawie z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3).

Należy więc przypomnieć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 4 marca 2020 r., P 22/19 (Dz.U. z 2020 r. poz. 413), kategorycznie przesądził, że art. 41 § 1 w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z 12.05.2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2021 r. poz. 269), jest niezgodny z art. 179 w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP. Powyższe natomiast oznacza, że decyzja o wyłączeniu sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. nie może mieć za podstawę wyłącznie okoliczności, że sędzia ten został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa działającej i ukształtowanej na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów.

Jeżeli więc z takiego powodu nie może być wydane postanowienie o wyłączeniu sędziego, to tak samo z tego względu wniosek o wyłączenie oparty na przywołanej przez obrońcę okoliczności o charakterze prawno-ustrojowym, nie może być rozpoznany merytorycznie, gdyż jakiegokolwiek rozważania w tym zakresie naruszałoby porządek konstytucyjny. Porządek ten nie pozwala na jakąkolwiek selektywność, czy dobór sędziów do orzekania, zwłaszcza przy wykorzystaniu

kryterium, jakim miały być przepisy ustrojowe regulujące tryb powołania na urząd sędziego.

Orzeczenia zaś Trybunału Konstytucyjnego w myśl art. 190 Konstytucji RP mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne, co oznacza iż wszystkie inne organy władzy publicznej, w tym również Sąd Najwyższy, zobowiązane są do przestrzegania i stosowania tych orzeczeń, zwłaszcza ich sentencji.

Powyższej oceny nie przełamuje w żadnym wypadku treść uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, skoro Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, uznał ją, za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Z uwagi na treść wskazanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, aktualnie ma ona zatem charakter wyłącznie historyczny i dlatego też nie ma żadnych racjonalnych podstaw do tego, aby w kwestiach zwłaszcza dotyczących oceny przesłanek z art. 41 § 1 k.p.k., kierować się treścią tego niekonstytucyjnego aktu.

Jeśli chodzi zaś o argumenty nawiązujące do zarzutów kasacyjnych, to zauważyć należy, że obrońca wprawdzie sformułowała zarzut naruszenia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. uzasadniając, iż – jej zdaniem – doszło do nienależytej obsady sądu, niemniej tej bezwzględnej przyczyny odwoławczej w odniesieniu do asesora sądowej A.K., która wydała wyrok w sprawie Sądu Rejonowego Szczecin Prawobrzeże i Zachód, upatruje w naruszeniu art. 106l § 1a ustawy o sądach powszechnych twierdząc, iż nie dochowano wymaganego terminu do przeniesienia na miejsce służbowe wskazanej sędzi. Ta tymczasem okoliczność, w ogóle nie przekłada się przecież na kwestie aktualnie rozważane, istotne z punktu widzenia przesłanek z art. 41 § 1 k.p.k., zwłaszcza odniesieniu do sędziego SN S.S. Co więcej, takiej przesłanki, nie stanowiłaby nawet okoliczność sformułowania zarzutów kasacyjnych opartych na jednakowych argumentach, w których podważano by, iż dana osoba zostałaby powołana na stanowisko sędziego sądu powszechnego na skutek rekomendacji KRS ukształtowanej w trybie określonym przepisami wskazanej ustawy, gdyż kwestie ustrojowe są zupełnie irrelewantne z punktu widzenia art. 41 § 1 k.p.k.

Wątpliwości co do bezstronności, o jakich mowa w art. 41 § 1 k.p.k. muszą być natomiast efektem konkretnych sytuacji i faktów, związanych z osobą i zachowaniem sędziego, jego nastawienia do sprawy czy stron. Inaczej mówiąc, chodzi o takie okoliczności faktyczne na podstawie których można wnosić, że określona sprawa może zostać rozstrzygnięta stronnictwo, a więc z nieuzasadnioną korzyścią dla którejkolwiek ze stron.

Z wniosku nie wynika, aby obrońca – w tym kontekście - pod adresem sędziego S.S. sformułowała podważające jego niezawisłość i obiektywizm zarzuty. Nie sposób ich wyprowadzać z podnoszonych przez nią zagadnień natury polityczno-ustrojowej, gdyż trudno sobie wyobrazić, w jaki sposób fakt nominacji sędziego w trybie przepisów ustawy o KRS, miałby racjonalnie wskazywać na możliwość stronnictwo rozpoznania sprawy, jak należy się domyślać, na niekorzyść skazanego T.B.

Przypomnieć także trzeba, w art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym uregulowano kwestię tzw. testu niezawisłości i bezstronności sędziego z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu i przy użyciu tego instrumentu możliwa jest ocena standardu bezstronności oraz niezawisłości sędziego przy wykonywaniu czynności orzeczniczych. Również jednak ta instytucja nie ma charakteru abstrakcyjnego, z natury rzeczy nie może dotyczyć samego procesu nominacyjnego, może natomiast odnosić się wyłącznie do konkretnych okoliczności, zrelatywizowanych do określonej sprawy.

Odnosić jednak należy, że postępowanie w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym wobec sędziego S.S., zakończyło się odrzuceniem przez Prezesa Izby Karnej Sądu Najwyższego zarządzeniem z 19 maja 2025 r., III KB 62/25, wniosku we wskazanym przedmiocie (k. 50- 51).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak wyżej.

[WB]

[a.ł.]

